

WYNNE (WYNNE-FINCH) (TEULU), Voelas, gerllaw Pentrefoelas, sir Ddinbych.

Yr oedd y teulu hwn, a oedd wedi ymsefydlu yn Rhufoniog yn gynnar, yn hawlio disgyn o Marchweithian. Y mae yn eglwys Ysbyty Ifan gofddelwau alabastr o gyrff [RHYS AP MEREDYDD](#) (a elwid hefyd yn [RHYS FAWR](#)), Plas Iolyn, a fu'n ymladd ym mrwydr maes Bosworth (1485), a'i wraig Lowry. (Mae cofddelw alabastr o gorff Syr Robert ap Rhys, mab [Rhys ap Meredydd](#) a Lowry, yn yr un eglwys; bu Syr Robert yn gwasnaethu'r cardinal Wolsey fel caplan; ef oedd tad Ellis ap Rhys, sef [Dr. Ellis Price](#).) Gweler hefyd deulu [Vaughan](#), Pant Glas.

Mab hynaf [Rhys ap Meredydd](#) a Lowry oedd MAURICE GETHIN, stiward abaty Aberconwy. Priododd ef Ann, ferch David Myddelton ' Hen,' Gwainynog, ' Receiver-General ' Gogledd Cymru yn adeg y brenin Edward IV, a chael ohoni deulu mawr. Aer Maurice oedd CADWALADR WYNNE I, siryf sir Ddinbych, 1548. Yn ôl dogfen gyfreithiol a wnaethpwyd (8 Chwefror 1546) rhwng Cadwaladr Wynne I a'i frawd Robert Wynne (gweler cofeb mewn efydd iddo ef a'i wraig yn eglwys Ysbyty Ifan; buont farw ill dau yn 1598) cafodd Cadwaladr Voelas a chafodd Robert Cerniogau. Aer Cadwaladr Wynne I oedd ROBERT WYNN I stiward y frenhines Elizabeth dros diroedd abaty Aberconwy; priododd ef â Grace, aelod o deulu [Salsbriaid](#) Llewenni, a daeth yn dad CADWALADR WYNNE II (bu farw 1612). Bu'r ail Gadwaladr hwn yn siryf sir Ddinbych (1605). Efe, a'i wraig [Anne Holland](#), Berw, sir Fôn, oedd rhieni ROBERT WYNNE II (ganwyd 1607), siryf sir Ddinbych yn 1631, a briododd (1645) â Jane Thelwall, o deulu [Plas y Ward](#), Rhuthyn, a chael ohoni CADWALADR WYNNE, III (claddwyd yng Nghonwy 6 Chwefror 1719/20). Mab o'i ail wraig, sef Sidney Thelwall (hithau hefyd o [deulu Plas y Ward](#)), oedd aer Cadwaladr Wynne III, sef CADWALADR WYNNE IV. Ei wraig ef oedd Jane, ferch Edward Griffith, Garn, gerllaw Henllan. O'r briodas hon y cafwyd [Sidney Griffith](#) (bu farw 1752). Mab iddi hi a'i g r [William Griffith](#) (gweler dan [Griffith](#), Cefn Amwlch) oedd JOHN GRIFFITH, siryf Sir Gaernarfon yn 1765, a fu farw heb aer ac a adawodd Gefn Amwlch i'w gyfnither, JANE WYNNE, Voelas.

Aer Cadwaladr Wynne IV oedd WATKIN WYNNE (1717 - 1774), siryf sir Ddinbych yn 1755; efe a adeiladodd eglwys gyntaf Pentrefoelas (1766). Efe a'i wraig Jane, ferch Richard Clayton, Leon Hall, Sir Amwythig, oedd rhieni JANE WYNN (bu farw 3 Hydref 1811), unig aeres Voelas; yn unol ag ewyllys ei chefnder, [John Griffith](#) (uchod), hyhi oedd aeres Cefnamwlch hefyd. Priododd Jane (28 Rhagfyr 1778) â'r anrhydeddus CHARLES FINCH (1752 - 1819), ail fab Heneage, 3ydd iarll Aylesford. (Yr oedd i Jane Wynne chwaer, Elizabeth, a ddaeth yn wraig [Thomas Assheton \[Smith \]](#), Vaynol, Sir Gaernarfon). Mab hynaf y briodas rhwng Wynne a Finch oedd CHARLES WYNNE FINCH (1780 - 1865), g r y daethpwyd i'w alw maes o law wrth yr enw CHARLES WYNNE GRIFFITH WYNNE; efe a adeiladodd eglwys bresennol Pentrefoelas. Dilynydd ef gan ei fab CHARLES WYNNE (CHARLES WYNNE FINCH yn ddiweddarach) (bu farw 1874); cafodd ef ei addysg yn Christ Church, Rhydychen, a bu'n aelod seneddol bwrdeisdrefi sir Gaernarfon. Ei fab hynaf ef oedd CHARLES ARTHUR WYNNE FINCH (1841 - 1903) a ddilynydd yn y Voelas gan ei ail fab ac yng Nghefnamwlch gan y trydydd mab (bu'r mab hynaf farw yn 1890).

Awdur

Syr William Llewelyn Davies, (1887 - 1952)

Ffynonellau

J. E. Griffith, *Pedigrees of Anglesey and Carnarvonshire Families* (1914), 326

W. Rees, *A History of the Order of St. John of Jerusalem in Wales and on the Welsh border. Including an account of the Templars* (Caerdydd 1947) (Cardiff, 1947)

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q20821257](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC-RUU/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

